

Přemnožení hraboše polního

informace k vydávání výjimky ze zákonných zákazů pro zvláště chráněné druhy živočichů dle § 56 zákona o ochraně přírody¹ pro cílenou povrchovou aplikaci přípravku Stutox II v zájmu prevence závažných škod na úrodě

Úvodní informace

Z důvodů přemnožení hrabošů polních a škod, které způsobují na polních plodinách, je ze strany dotčených zemědělských subjektů zamýšlena cílená povrchová aplikace přípravku Stutox II. V důsledku takové aplikace přípravku může pozřením granulí dojít k primární otravě necílových organismů včetně v úvahu připadajících zvláště chráněných druhů živočichů viz níže. Stejně tak nelze vyloučit sekundární otravu dalších živočichů včetně zvláště chráněných po pozření otrávených hrabošů polních. Povrchová aplikace uvedeného rodenticidu² je tedy spojena se škodlivým zásahem do přirozeného vývoje zvláště chráněných druhů živočichů a porušením zákazů (zraňování či usmrcování) stanovených pro jejich ochranu v § 50 odst. 1 a 2 zákona o ochraně přírody. Případné provádění činností, které porušují uvedené zákazy je možná pouze na základě povolení výjimky ze zákonných zákazů dle § 56 zákona o ochraně přírody.³

Obecné informace k řízení

- Výjimku povoluje příslušný orgán ochrany přírody **na základě žádosti toho, kdo hodlá uskutečnit škodlivý zásah.**
- Příslušným orgánem ochrany přírody jsou **krajské úřady** a na území chráněných krajinných oblastí, národních přírodních rezervací a národních přírodních památek **příslušná pracoviště Agentury ochrany přírody a krajiny ČR.** Územní působnost dalších orgánů ochrany přírody upravuje zákon o ochraně přírody.
- Postup při řízení se řídí § 50 a 56 zákona o ochraně přírody a zákonem č. 500/2004 Sb., o správním řízení (správní řád).
- **Délka předmětného správního řízení** se odvíjí od procesních i hmotně-právních požadavků uvedených zákonů a lze ji predikovat **v délce trvání jednoho či spíše více měsíců;** uvedené je zapotřebí vzít v potaz při podání žádosti.⁴

¹ Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

² V případě živočichů vyskytujících se v půdním profilu může dojít k jejich intoxikaci i při aplikaci přípravku Stutox II do nor hrabošů. Ze zvláště chráněných živočichů tím může být dotčen křeček polní a syselec obecný. Uvedené kolize je však potřebné řešit ve vztahu k individuálním žádostem na základě předběžné konzultace s orgány ochrany přírody a zejména AOPK ČR.

³ Viz stanovisko Katedry práva životního prostředí Právnické fakulty Univerzity Karlovy, Prof. JUDr. Milan Damohorský, DrSc., Praha, 12.08.2019.

⁴ Již v této chvíli je zřejmé, že z hlediska agrotechnických lhůt nelze stihnout vydání a nabytí právní moci výjimky pro podzimní termíny výsevu některých ozimých plodin.

- **Účastníky řízení jsou na základě § 71 vždy dotčené obce a řízení se mohou účastnit a plně využít všechna procesní práva také spolky**, které mají podanou žádost o zasílání informací o zahajovaných správních řízeních ve smyslu § 70 zákona o ochraně přírody.

Průběh řízení:

- 1. Řízení je zahájeno dnem podání žádosti.** Pokud žádost bude trpět nedostatky, tj. nebude obsahovat níže uvedené náležitosti, může správní orgán vyzvat žadatele k jejich odstranění, a to spolu s přerušáním řízení usnesením.
- 2. Obecně je povinnosti žadatele, aby v žádosti uvedl, o co žádá, co se navrhuje.** V řízeních dle § 56 zákona o ochraně přírody je tedy nezbytné uvést zvláště chráněné druhy, pro něž je o výjimku žádáno a specifikaci zásahů, které jsou zamýšleny (podrobněji viz dále). **V předmětných řízeních bude možné přírodovědné průzkumy nahradit vyjádřením AOPK ČR. Toto vyjádření si může opatřit a následně je přiložit k žádosti žadatel, nebo o něj požádá příslušný správní orgán v průběhu řízení.⁵ V případě rozsáhlých žádostí s nespornými dopady je nicméně správní orgán oprávněn požadovat předložení odborného hodnocení ve smyslu § 67 zákona o ochraně přírody.**
- 3. Správní orgán oznámí zahájení řízení dalším účastníkům.** Kromě žadatele to budou na základě § 71 zákona o ochraně přírody dotčené obce a spolky, které využijí svého práva dle § 70 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.⁶
- 4. Po shromáždění podkladů nezbytných pro vydání rozhodnutí správní orgán tuto skutečnost oznámí a poskytne účastníkům dostatečnou lhůtu se s poklady seznámit a vyjádřit se k nim.**
- 5. Bude vydáno a řádně doručeno rozhodnutí o výjimce.** Rozhodnutí nabývá právní moci po uplynutí 15tídení odvolací lhůty, která se počítá od jeho oznámení všem

⁵ Kontaktní údaje pro podání žádosti o předběžné vyjádření k záměru jsou: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR regionální pracoviště Jižní Morava, Kotlářská 51, 602 00 Brno, Tel.: +420 547 427 640, Podatelna: jizni.morava@nature.cz

⁶ Délka řízení závisí na celé řadě faktorů. Jedním z nich je doba potřebná pro doručení písemností. Délka doručování je různá u písemností doručovaných do datové schránky a prostřednictvím provozovatele poštovních služeb do vlastních rukou. Délka doručení závisí od převzetí písemnosti, přičemž nejzazší lhůta je desátým dnem. Spolky mají dle § 70 odst. 3 zákona o ochraně přírody práva oznámit svou účast v řízení do 8 dnů od obdržení oznámení. Všechny tyto aspekty mohou významně prodloužit délku trvání řízení. Dále dle obecných požadavků na správní řízení musí být účastníkům řízení včetně spolků poskytnut dostatečný časový prostor na seznámení se podklady, na podávání námitek a návrhů a na vyjádření se ke shromážděným podkladům.

účastníkům řízení. Teprve pravomocné rozhodnutí je vykonatelné a lze podle něj postupovat.

6. V žádosti bude uvedena doba realizace zamýšlené aplikace. **Pokud uvedená doba marně uplyne v průběhu řízení, správní orgán může řízení usnesením zastavit.**

Požadavky na obsah žádosti

(o výjimku dle § 56 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů)

1. **Označení správního orgánu**

(Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor životního prostředí, Žerotínov náměstí 3, 601 82 Brno)

2. **Žadatel:**

(fyzická nebo právnická osoba s právem užívání k pozemku, kde má být přípravek aplikován)

- **Fyzická osoba**
(jméno a příjmení, datum narození, místo trvalého pobytu, kontaktní údaje)
- **Právnická osoba**
(název a právní forma, adresa sídla, IČO, kontaktní údaje)
- **Právní zástupce**
(doložení plné moci či jiného oprávnění k zastupování)

3. **Zvláště chráněné druhy živočichů, které jsou předmětem žádosti:**

(vždy uvést ZCHD volné krajiny: **čáp černý a bílý, volavka bílá, křepelka obecná, zvláště chráněné druhy dravců a sov vázaných na otevřenou krajinu, holub doupňák, kavka obecná, krkavec velký a tuhýk šedý**

dále uvést, že v případě výskytu a ohrožení se výjimka žádá i pro následující druhy: **křeček polní, sysel obecný, tchoř stepní a koroptev polní** – výskyt těchto druhů vyplyne z vyjádření AOPK ČR)

4. **Z jakých ochranných podmínek je výjimka požadována:**

(**pro usmrcování a zraňování** - viz. § 50 odst. 2 zákona o ochraně přírody)

5. **Záměr s předpokládaným negativním dopadem:**

(formulace záměru, např. cílená povrchová aplikace plošným rozhozem rozmetadlem pro použití přípravku Stutox II za účelem prevence závažných škod na úrodě)

6. Prokázání důvodu pro povolení výjimky:

(v předmětné věci připadá v úvahu povolení výjimky ze zákonného důvodu „**v zájmu prevence závažných škod na úrodě**“; je tedy nutné doložit, že škody na pozemcích uvedených v žádosti škoda reálně hrozí, např. aktuální kalamitní výskyt hrabošů v místě ve spojení se zamýšleným výsevem plodina apod.; v žádosti nelze uvádět paušálně pozemky včetně těch, kde škoda nehrozí)

7. Prokázání neexistence jiného uspokojivého řešení:

(zde je nutné uvést, jaká opatření žadatel prováděl za účelem omezení škod a proč tato opatření nelze uplatnit namísto aplikace přípravku Stutox II)

8. Specifikace míst a časových okolností:

(specifikace dotčených pozemků – parcelní číslo KN nebo číslo půdního bloku; termín provádění, popř. opakovaného provádění)

9. Zdůvodnění žádosti:

(výjimku lze povolit pouze pokud lze identifikovat veřejný zájem na záměru, který převažuje nad veřejným zájmem ochrany přírody, pokud neexistuje jiné uspokojivé řešení, pokud záměr neovlivní dosažení či udržení druhu ve stavu příznivém z hlediska ochrany a z důvodů uvedených v § 56 odst. 2 /§ 56 odst. 2 písm. b) mj. z důvodů prevence závažné škody na úrodě/ - lze přidat argumentaci k uvedenému pro podporu žádosti)

Provádění cílené povrchové aplikace je rovněž vázáno na požadavky zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů. Tyto aspekty je třeba řešit dle pokynů Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského.